1. aarg.

Nr. 1.

Anarkisten

Utkommer vær 14. dag

Abonnement mottages paa alle innen- og utenlanske postkontorer samt i Akersgaten 73 b, indre gaar, Kristiania.

Koster 60 øre kvartalet

Redaktør: *KRISTOFER HANSTEEN*, Vibes gate 8, 3. etg.

Fredag den 1. april. 1898

Til læserne.

ANARKISTEN vil utkomme vær 14. dag. Vilke ideer «Anarkisten» vil tale for, ligger jo i selve navnet.

«Anarkisten» staar aapen for envær, der har noet paa jærtet, og vi antar, at der ikke er saa faa av dem, der har det. Vi haaber, at der vil kunne bli diskussion i bladet, saavel mellem insennere som mellem redaktionen og insennere.

Vis der kommer saa mange abonnenter, at vi kan udgi bladet vær uke, vil vi straks jøre det.

Redaktionen.

Anarkisme.

Anarkisme er frihet.

Anarki er der, naar etvært menneske i etvært øieblik i sit liv er fuldstændi uavhængi av de andre. Denne frihet maa være jennemført i alt, og den griper in i alle sider av livet. Ingen er i anarki avhængi av en rejering eller en øvrihet; ingen blir tvungen til at bøie sig for bestemmelser, tagne av andre eller av folk, der er valgte av andre. Heller ikke er man bunnen av bestemmelser, der er tagne av andre og en selv ved afstemning, eller bestemmelser, tagne av folk, som man selv og andre har valgt, eller har stemt imot Love er der med andre or ikke: Man er ikke jort ufri av, va menneskene har ment før ens tid, av va flertallet i ens samtid mener, eller va man selv har ment før. For at der skal være anarki maa ikke menneskene være bundne av eller binne hinannen ved ufravigelige leveregler, en morallære, der oprethaalles ve overtroiske religiøse forestillinger eller ved ringeakt eller ved selskabelig eller social utelukkelse av den, som ikke lever efter disse regler. For at der skal være anarki maa den ene ikke forfølge eller skade den anden for meninger eller forestillinger, der er anderledes æn hans egne. For at der skal være anarki maa envær kunne faa, va han eller hun trænger til livets ophaal eller for at tilfredsstille sine behov i envær henseende, uten noensomhelst betingelse; men heller ikke maa nogen ha adgang til eller jøre forsøk paa at tvinge en annen til at arbeide for at tilfredsstille disse hans behov. For at der skal være anarki maa envær ha adgang til at arbeide, som han eller hun har lyst og finner frugtbringende; derfor maa produktionsmidlerne, joren, maskiner, fabriker, værktøi og raastof staa til enværs raadihet. For at der skal være anarki maa ikke noe stykke jor tilhøre noen. For at der skal være anarki maa envær kunne faa skaffe sei de kunskaper han ønsker, faa vide og faa lære va han vil; og forældre maa ogsaa kunne la sine børn lære, va vær av dem vil, men heller ikke være tvungen til at la dem lære, va de anser for falsk.

For at der skal være anarki maa enhver — man og kvinne — kunne jøre, va han og hun vil, men heller ikke behøve at jøre, va han eller hun ikke vil.

Anarkismen vil opnaa saadanne tilstanne, og at studere paa og utvikle, vordan man skal opnaa saadanne tilstanne, vil «Anarkisten» jøre.

Vad oprethaaller staten?

Vad er staten? Et samfun vil mange si. Men et samfun kommer vel ikke istan uten ved frivillig sammenslutning av endel mennesker? Er der da noensinne foregaaet en saadan sammenslutning for at danne de nuværende stater? La os følge et par av staternes tilblivelseshistorie. Den norske stat kom oprindelig istan derved, at Harald Haarfagre erobret hele lannet me untagelse av Jarlsberg og Oplannene, som hans nærmeste forfædre hadde erobret sammen. Kort før 1400 giftede en norsk konge sei med en dansk prinsesse, og disses efterkommere residerede i København; i 1660 opkastede kongen med støtte av en del av den danske borgerstan sei til enevolskonge; dette hævdede han ogsaa for Norges vedkommende uten at ha spurt et menneske her, om de ønskede at ha ham til enevoldskonge. Da kong Fredrik den 6te efter Napoleonskrigene i 1814, tvungen dertil av stormagterne, avstod Norge til Sverige, vad de tre bestemmende trodde kunne jøres, stod befolkningen i Norge eni imot dette. Goseier Bernt Anker sammenkalte endel goseiere paa sin gaar paa Eidsvol; disse blev enie om at opfordre embedsmænnene, goseierne, de velhavene borgere og en del av de rikeste bønner til at vælge repræsentanter, der skulle vedta en grunlov. Valget foregik, og en grunlov blev vedtat. Befolkningens besluttedhed paa at forsvare lannet til det siste jore, at den svenske hær blev haalt stangen, og at Karl Johan, da Christian Fredrik tilbød at avstaa Norges krone til fordel for Karl den 13de, tok det parti at avstaa fra videre forsøk paa erobring og samtykke i, at Karl (den 13de) av stortinget blev valgt til konstitutionel konge av Norge. Det maskineri av en øvrihet, nemli embedsmæn, dommere, lensmæn, toldere, politi, som enevældet hadde lat efter sei, blev anvent til at sætte og haalle den paa Eidsvol vedtagne forfatning i virkelihet. Alle tiliere love vedblev at jælle. Derved hadde joreierne og fabrikeierne reddet sin eiendom, kjøbmænnene sin handel og embedsmænnene sine embeder. Om vordan *de* skulde kunne leve unner disse forhaal, som ikke hadde jor og ikke hadde penge til at kjøpe sine fornødenheter, blev der ikke talt. Men mot at de tok noe, naar de manglet mat og klær, hadde man værnet sei ve at la de gamle love fremdeles utøves av volsmaskineriet.

Som man ser hadde befolkningens store masse (det vil si alle kvinner og de fleste mæn) ingen del i dannelsen av forfatningen, og om at de alle visste, at noet saadant foregik, fik de ialfal ikke kjenne forfatningens inhaal før derved, at den blev sat i utøvelse. Paa denne forfatning har da den norske stat senere været bygget. At samtiden hadde en forstaaelse av, at det var gaaet saadan til, faar man vite av følgene or av kong Kristian Fredrik i hans trontale til det storting, der blev sammenkalt i oktober 1814 for at forhandle om man ville vælge Karl den 13de til konge og ingaa i den saakalte union med Sverige: «La mit minne leve iblant eder, Normæn, som en vens, der ville eder vel, der bevarede lannet fra anarkiets rædsler.»

Av den nulevende slægt er ingen

blit spurt, om de vi ha noen stat. Staten har levet paa traditionen, man har forutsat, at staten var der, fordi endel mæn engang paa Eidsvol saa hadde bestemt, og saa har man lat flere og flere faa lov til at ha en stemme med innen de rammer, som det voldelie maskineri, da det engang var sat dertil, oprethadt, det vil si til at være med og vælge dem, som bestemte, vortil det voldelie maskineri fremdeles skulde benyttes.

Den tyske stats tilblivelseshistorie er følgende: I det sjette, syvende og ottende aarhundrede erobrede de to slægter Merovinger og Karolinger, høvdinger for frankiske stammer, efterhaannen hele det nuværende Frankrig, Italien, Østrig og Tyskland med untagelse av provinserne Øst- og Vest-Preussen. Dette rike deltes siden ve Karl den stores død, i 3: Tysklan, Frankrig og Italien. Tysklan var keiserdømme og de enkelte dele av lannet fik sin unnerfyrste, der fik sit lan som len av keiseren, der residerede i Wien. Efter reformationen sank efterhaannen keiserens magt, intil keiserværdiheten forsvant i 1806, og Østrig skilte sei ut av Tysklan.

Ved revolutionen i 1848 nødtes de fleste av de tyske fyrster til at finne sei i, at der oprettedes forfatninger og jennemførtes demokratiske reformer. Ved Bismarcks rænker kom krigen med Frankrige i 1870 istan og det lykkedes, som han hadde bereinet, at bevæge de tyske fyrster, da de var forsamlet i Paris, unner seiersrusen til at jenopta den tyske keisertradition, Wilhelm av Preussen blev udropt til keiser av Tysklan. De dele av befolkningen, der var imot dette, maatte finne sei i det, vad der var skeet, ti den store hær stod unner den nye keisers kommando og var unner krigen blit vant til at lystre ordre. Den revolutionære bevægelse blant proletariatet unnertryktes ved streng militarisme og et jennemført gendarmerisystem og politisystem, ved den haarde socialistlov, og derved, at den almindelige stemmeret puttedes i proletariatet som mungot.

Den franske stat har, som ovenfor nævnt, sin oprindelse fra Karl den stores erobringsrike, der blev delt mellem hans sønnesønner. I det 17de og 18de aarhundrede gik riket over til at bli enevoldskongedømme; i denne tid rejeredes folket med stor strenghed og blev utpint av kongen og adelen; revolutionerne 1789, 1830 og 1848 jore en enne paa kongedømmet.

I 1891 ville Thiers og bourgeoisiet efter keiserdømmets fal unner krigen med Tysklan gjeninføre kongedømmet, sjønt republiken allerede var proklameret. Herimot jore Parises proletariat bestemt motstan; det ville fremforalt ikke ha ijen det forhatte kongedømme med tap av den smule frihet man hadde vunnet jennem revolutionerne. Proletariatet, der hadde lidt meget unner bourgoisiets herredømme og længe hadde været misfornøiet, ville saassa jøre sei fri av dette herredømme. Kommunen blev proklameret i Paris. Herved blev bourgeoiet tvunget til at opgi forsøket paa at jeninføre kongedømmet; det fryktet nemli for ogsaa at faa befolkningen i det øvrie Frankrig imot sei.

Bourgeoisiet maatte saa hævde republiken. Parises proletariat blev skkt ned; det forsvarede sig gate for gate. 10,000 mæn, kvinner og børn, der var bleven fanget, blev et par dage efter stillet op i rækker, kanoner sat for ennen av rækkerne, og kanonerne blev fyret av; ingen av de 10,000 kom fra det med livet. En mængde andre fangne blev sent til Ny-Guayana. Paa denne seier tronet saa den franske stat, vi kan vel ikke længer si troner.

Som man ser er staterne bygget op med vol og vedlikehaalles ved vol.

Va er det da, som opretholder denne institution, vis væsen helt ijennem er brutalitet?

Det er inbilningen, den inbilning, at staten er et samfun, den inbilning, at befolkningen i et lan maa danne et forbun for at forsvare sei mot befolkningen i andre lanne, den inbilning, at nogle maa herske og andre lyde.

Socialdemokraterne og vi unge.

Vi unge, som elsker frihed og af hjertet hader samfundet, som det nu er, har i de mange tilfælde faaet den første interesse for de sociale spørsmaal gjennem socialdemokraternes agitation — og ære være dem for det.

De vakte i mange unge sind oppositionslysten og gav impuls til det brændende had, der nok engang i tidens fylde vil fremtvinge den sociale revolution. Men ikke hver én fik den naadegave at vorde troende socialdemokrat. I flokken var der dem, som da de begyndte at granske skrifterne og udforske de lærde, rendte hodet mod — den socialdemokratiske stat.

Denne stat blev ikke for dem et ideal af det fremtidens frie samfund, som de saa saart hadde længes efter.

Og ingen kan fortænke de unge i det.

Tvilen engang vakt skulde stadig øges ved den lunkenhed, som saa mange socialdemokrater i dette spørsmaal *vedkjender* sig. De ortodoxe, for hvem tvil er en brøde, disse folk, der hensynsløst nok svinger den partipolitiske pisk, men som lar lederne besørge al aandens gjerning, skulde eiheller styrke de lidet troende.

Men ingen reflektioner, — faktum er, at mange, før glødende begeistret, nu staar blottet for tro saavel paa den socialdemokratiske stat som den politiske aktion. De er gaat videre — er revolutionære. Maaske er der lidt uklarhed endnu; men der kommer nok klarveir.

Det gjælder ikke stilstende at demoraliseres; men at protestere og bære livssynet frem, selv om der kommer en haglebyge fra de ortodokses leir.

Lad os drive det til engang at kunne si:

Jeg vaaged rundt: jeg kunde ikke blunde
som vennerne, der altid sovnet let.
(De havde sterked ogsaa, hvad de kunde
og holdt mig vaagen, om jeg var lidt træt.)

Med hanen spændt jeg stod, og hvis det hændte,
at en fordægtig fyr for nær mig kom,
med sikker haand jeg uden blunken sendte
en glohed kugle i hans usle vom.

å.

Om de ungarske ministres vanvidsanfal.

(Brev fra Stefan Grossmann til «Der Socialist»).

Wien, mars 1898.

Høststreiken, som de ungarske lanarbeidere ifjor jennemførte i enkelte egne, var kun et forspil. Man visste, at den brøt løs ufulkommen og umoden, og arbeidede i stilhet videre. Ikke bare i magyariske comitater, men ogsaa i egne med slavisk befolkning, f. eks. Marmoras, blev der agiteret intenst. Ungarn alene frembyr for øieblikket for hele Europa skuespillet av en socialistisk lanarbeiderbevægelse. Sandeli var ogsaa de ungarske lanarbeideres forhol saadan, at det maatte bli saa. En officiel lønsstatistik paastaar, at lanarbeidernes jennemsnitlie dagløn beløper sei til: for mænn 63 kreuzer, for kvinner 43 kreuzer, for børn 29 kreuzer. Naar man kjenner de magyariske myndiheters frække løinaktihet, tør man spørre om, vor fryktelie disse lønsforhaal i virkeheten maa være, naar Pester-myndiheternes smuktfarvete statistiker kun kan svinge sig op til disse svindeltal. Det er jo forøvri bekjent, at lanarbeiderne i Ungarn for det meste overhode ikke faar noen løn i penge, men blir bedraget med naturalier. Vor frækt ovennævnte statistik lyver, viser et enkelt eksempel: I motivberetningen for det utkast til ny markarbeiderlov, som det ungarske ministerium har forelagt parlamentet, blir aarsfortjenesten for mæn angit til 230 gylden[1]) og 86 kreuzer[2]), for kvinner til 246 fl. og 95 kr. Det vilde utjøre omtrent 62 kreuzer (= 1 krone og 10 øre) for mæn og 43 kr. (= 72 øre) for kvinner som dagløn. *Disse tal er bereinet, som beretningen selv tilstaar, unner den forutsætning, at folkene blir beskjæftiget hele aaret ijennem. Naturlivis intræffer det aldri!* Disse folk er topmaalt glae, naar de har arbeide saa meget som halvdelen av aaret. Følgeli reducerer den smukke statistik sei med tal, i beste fal i høide med halvdelen av de angivne. Altsaa omtrent 30 kreuzer i dagløn for mæn, 20 kreuzer for kvinner. — Læserne vil unskylle dette eksempels utførlihet. Men det er saa karakteristisk. Man kan med grun mistro etvært or av de ungarske myndiheter. Intetstes i verden gives der et bourgeoisi, som i sin uforskammete fordærvethed, sin grænseløse løinaktihet, i sin røveriske volsomhet er saa hildet i *naivitet* som det magyariske. Et eksempel til;

Loven til ordning av lanarbeider-forhollene.

Denne lov trær i kraft i april iaar. Den retter sei i særdeleshet mot streiker. I begrunnelses-beretningen blir streiker kalt «*et i sin passivitet angripende middel*».

Man høre: *Angripende i sin passivitet!* Naar arbeidere ikke kommer til arbeidsstedet eller gaar bort fra arbeidsstedet, og bygdestyret ikke kan forhindre dette med de tvangsmidler, som staar til dets raadihet, har myndiheterne i første instans efter muntli eller skriftli anmodning fra arbeidsgiveren *at la arbeiderne føre til arbeidsstedet ved brachialmagt*, det vil si av *gendarmer*.

[1]) 1 gylden (fl.) = 1 kr. 78 øre.
[2]) 1 kreuzer(kr.) =1.8 øre.

Altsaa den aapne inførelse av *tvangsarbeide!*

Unslaar arbeiderne sei for at bejynne eller for at fortsætte arbeidet, skal der straks inledes straffeforfølgning mot dem. Naar myndiheterne ikke kan komme til aastedet, saa kan de la arbeiderne føre bort. Forfølgningen skal i ethvert fal fortsættes uten avbrytelse, dommen bli forkynt paa stedet, vorpaa den straks skal fulbyrdes, uten hensyn til om vedkommende muliens skulle paaberope sei noet. Den samme forfølgning skal inledes, naar arbeiderne, imot kontrakten, kommer uten arbeidsværktøi eller uten jælpearbeidere, eller naar de forsætli utfører arbeidet daarli for at skade arbeidsgiveren eller for at fremtvinge, at de blir løst fra kontrakten, eller en forhøielse av lønnen.

Med denne lov er en ny æra begynt baade for socialpolitiken og for justisen. «Arbeidere, som forsætli utfører sit arbeide daarli», blir straffet for domstolen!

Nei, saadanne uhyrliheter, saadanne asiatiske nederdrægtiheter er dog ikke ikke mulie i Vest-Europa. Denne vanære blir dog Ungarn forbehaalt.

I april trær loven i kraft . . . . Foreløbig fornøier Pester politiet sei med annen spøk:

Pesterpolitiets tyverier.

I de siste uker har Pesterpolitiet havt flere vanvidsanfal efter hinannen. Det har foranstaltet husunnersøkelser og konfiskeret aviser, det har overgit alle bekjente socialister og anarkister (ogsaa vor dr. H. E. Schmitt) til politiet og med tvang fotograferet dem. En socialist, som protesterede mot denne procedure, fik til svar: «Sæt dem roli ned, eller vil vi binne dem fast med tauer.» — Men det stærkeste stykke er dog, at en mængde penge . . . . konfiskerede politiet ved husunnersøkelserne unner det paaskud, at der var foretat ubeføiet «insamling»; f. eks.: 14. februar blev der foretat en husunnersøkelse hos vor meningsfælle *Emanuel Ruzicka*, en buntmakersven. Ved denne leilihet falt der politifulmækti *Sajo* i hænnerne foruten bøker, breve, brochyrer ogsaa en inskudsbok i Første fædrelanske sparekasse, lydende paa 497 fl. og 45 kreuzser og en veksel paa 150 fl., som Ruzicka hadde laant en av sine venner, gulsmearbeider Karl Schimek. Alt blev beslaglagt. Rusicka jore straks ved husunnersøkelsen politifulmæktien opmærksom paa, at spareinskuddet utjore hans datter Luises medgift og paa ingen maate kunne være en del af de eftersøkte insamlete penge, allerede av den grunn ikke, at summen var inskut efterhaannen i løpet av 15 aar, og det siste inskud var jort ifjor, altsaa paa en tid, da ennu ingen i partiet tænkte paa at skaffe kaution for «Nepszava» (en avis) ad indsamlingens vei. Hans innvenning jalp intet. Alt det forefunne, blev medtat. Ved det noen dage senere stedfinnende forhør lot Ruzicka føre til protokols, vordan det forhaalt sei med pengene. Han bestred ogsaa at ha deltat i insamlingen. Allikevel dømte politifulmækti Ludvig Toth, der er en rasende fiende av arbeiderne ham for «ubeføiet insamling» til en mult af 100 fl. og til tap av den beslaglagte sum af 497 fl. 45 kr.

Hører man saanne ting, vet man ikke mere, om man befinner sei i en orientalsk røverbande eller i den ungarske stat. *Det er det aapne, autoriserte tyveri!*

I typografernes forening blev der foreløbig konfiskeret 7,000 fl. Forhaapentli er pengene blit udbetalt til ministeriet. Det kunne jo være tænkeli, at en eller annen Pester politikommissær i denne store «uorden» engang «konfiskerte» paa egen haan!

Et annet tilfælle: Vor meningsfælle *Baron* bar ved husunnersøkelsen i «Nepszavas» redaktion 88 fl. 90 kr. paa sei. Han maatte gi pengene fra sei, sjønt han med reinskapsbøker for arbeiderforbruksforeningen, vis ledende direktør han er, i sin haan beviste, at disse penge ikke engang var har hans eiendom, men forbrugsforeningens intækt for dagen. Forbruksforeningens retsfulmækti dr. Leszlenyi, jore straks fordring paa pengene. Det jalp intet. Politiraad *Urs* dømte Baron til 100 fl. i mult og til tap av de forefunne penge.

Men det frækkeste tyveri har man forøvet hos den uavhængie sosialist *Stafan Varkonyi*. Varkonyi har to huse i Pest. Politiet konfiskerte leien for leiliheterne! Det var ikke noen slaks feiltagelse, nei, denne tyvebande konfiskerte paa forhaan den ennu ikke inbetalte Leie! Varkonyis kone og datter maatte utlevere sine pengepunge til Politiet!

Vad skal man si til saanne streker! Og dette Ungarn er ikke et lan i Bakasien, men en europæisk stat. Europæiske mennesker er simpelthen maalløse. Disse røverier sker unner et parlaments opsikt! Disse tyverier foregaar ved høilys dag, i hovedstaden.

Alt dette, medtat de militære skyteøvelser paa landbefolkningen, maa naturnødvendi øke ophisselsen til det grænseløse. Dertil kommer, at den ungarske presse er den mest korrupte, den laveste i Europa. — Ophisselsen har altsaa ingen ventil. — Nei, saadanne tilstanne maa ikke, *kan* ikke bli oprethaalt i et lan.

Ogsaa Ungarn feirer iaar jubilæum for revolutionen i 48. La os haape, at den ungarske befolkning feirer sin revolution paa den eneste værdige vis: Ikke mange tomme taler, Ungarn trænger handlinger!

Barmhjertighed.

Der gaar ibland os en del mennesker, som arbeider for at lindre den stadig voksende sociale nød ved hjælp af den offentlige og private godgjørenhed. De er beskedne nok til kun at ville *lindre*, da de ved, at de ad denne vei ikke *kan* gjøre noget mere; at søge aarsagen til elendigheden er ikke deres opgave, og at *afskaffe* fattigdommen ligger udenfor deres virkefelt.

De udgir denne barmhjertighed for et udslag af sin medfølelse med dem, der har det ondt, med dem som sulter og fryser, men paa denne medfølelses ægthed har man ret til at tvile, da de mennesker, der udfolder den største ihærdighed i denne barmhjertigheds udøvelse, staar som de værste modstandere i arbeidet for at afskaffe fattigdommen — i arbeidet for at oplyse masserne om, at fattigdommen, den absolute mangel paa livsfornødenheder, hverken er naturlig eller nødvendig.

— Ved hvert eneste aars begyndelse ser vi i aviserne en meddelelse om, at «landets national-rigdom er forøget i det foregaaende aar», og i den saakaldte trontale heder det, at «landet er gaaet frem i velstand» o. s. v. De samme blade, som beretter dette, kunde samtidig fortælle, at landets national-fattigdom føreges fra aar til aar, at de fattiges tal blir større og større, og at de besiddelsesløse trykkes stadig længere og længere ned i elendigheden. Men dette fortæller de intet om; ved at se disse fakta ved siden af hinanden kunde man altfor let trække sine egne slutninger.

De slutninger, man trækker af dette forhold er aldeles ufeilbarlige: Haand i haand følges rigdom og fattigdom, velstand og armod, overflod og mangel. Rigdommen kan simpelthen ikke eksistere uden fattigdommen, for den er fattigdommen ligesaa nødvendig som vand for fisken og oljen for lampens lys. Det kapitalistiske samfund kan ikke bestaa uden fattige, der sælger sin arbeidskraft til kapitalismens mænd, som udbytter dem og derved skaber nye kapitaler. Dersom fattigdommen for en tid skulde være fjernet, vilde dermed ogsaa kapitalismens saga være ude. Lad os tænke os, at samtlige besiddelsesløse arbeidere her i byen en dag overraskedes med en lotteri-gevinst paa f. eks. 100 000 kr. Hvilket menneske vil med denne sum i lommen gaa en lang dag paa et usundt og sundhedsfarligt arbeide for 2 kr. dagen? — Et saadant tilfælde vilde naturligvis ikke hidføre en social revolution, kun en umaadelig og sandsynligvis nyttesløs forvirring; men i dette tilfælde kunde ikke kapitalisterne og deres repræsentanter i smaaindustrien si: «Saa og saa meget *gir* jeg for dette arbeide, og saa meget *skal* jeg *ha* for produktet, og følgelig skal jeg *tjene* saa og saa meget.» Kapitalen — dette «opsparede» arbeide — var uden magt.

Nei, den relative fattigdom *maa* være, den *er* kapitalismens første livsbetingelse; dette véd disse «barmhjertige», og derfor ligger det over deres interessesfære at søge fattigdommens aarsag og at faa denne væk. Det er kun den *absolute* fattigdom med sult og frost og — «ugudelighed» de bryr sig om.

Det er humant og vakkert at hjælpe der, hvor hjælp trænges, men det er inhumant under skin af bedre følelser at forsøge at dække over de vanvittige samfundsforhold.

Om disse «barmhjertiges» virken i det hele taget kunde mærkes, — dersom den offentlige og den private velgjørenhed tilsammen var istand til at holde de værste følger af kapitalismens herjing væk, dersom den kunde redde en af hvert hundrede af de eksistenser, som aarlig gaar under, — da havde den alligevel en mission; men heller ikke dette formaar den, — vi ser daglig beviser derpaa.

Evnen til at «være barmhjertig» skulde naturligvis følge landets fremgang i velstand; derfor skulde ogsaa frem-

gangen mærkes af dem, som af vore samfundsforhold er sat til at leve af barmhjertighed. Men gjør den det?

j.

Om «Fridom», Ivar Mortensons tidsskrift, skriver *Les temps nouveaux*, en anarkistisk avis i Paris:

«Hele draget i dette tidsskrift er meget frisinnet, enda at det spiller mere in paa det nationale æn de franske frihetsaviser. Men er det allikevel ingen skryt og store or ved det.

Kanhenne ogsaa frihetsflokkee her vil jøre et værk: Styrke de forsjellie nationale eiendommeliheter likesom den fremmer vært menneskes eiendommelihet, motsat den tyske socialisme, som synes bare at jævne og slette og støpe alt sammen i et ensartet og kjedsommeli fællesskap.»

Ogsaa vi vil anbefale dette tidsskrift. Det er interessant at stifte bekjentskap med denne tænker-digter, der med sit digterblik har seet menneskenes historie ned igjennem tiderne og gir en poesifylt fremstilling derav. Det er menneskenes historie i Norge han fremstiller. Man lægger boken fra sei med følelsen av, at dette er skrevet av en man, der ikke har en draape annet æn norsk blod i sine aarer øg er av en slegt, der har levet i det indre av Norge. Naar skildringen en sjelden gang faar et svakt stænk av et almenmenneskeli præg, har man intryk av, at va der rækker utenfor Norges grænser, kun er bygget paa dunkle anelser. Men menneskenes historie i Norge, den kjenner han, og den kjenner han liksom av naturen, hans kjenskap er ikke en frukt av anstrængt studium, forstaaelsen er for ham en naturgave.

Skildringerne er skrevne paa maalet, dette bidrager til at uthæve deres eiendommelihet, ja de kunne ikke engang ha faat livet uten paa maalet.

Skulde der være noen, vem maalet faller tungt, kan vi forsikre dem — i alfald for norskes vedkommende — om, at naar de har arbeidet sei ijennem 4 sider, saa gaar resten av sei selv.

---

50 aars jubilæet for revolutionsbevægelserne i 1848 har netop været feiret i hele Tysklan og Østrig. 18de mars blev feiret av folk av alle anskuelser untagen av konservative, omæn ikke alle lægger den samme betydning deri. Om begivenhederne i 1848 i Wien skal vi senere levere en udførlikere skildring.

Om anarkisternes feirlng av 50-aarsjubilæet i Berlin skriver «Der Socialist» følgene:

Den 18de mars samledes vore meningsfæller i lokalet »Königsbank«, Frankfurterstrasse, for, som vært aar, at høitideliholle dagen. At iaar, det femtiende efter ophævelsen av og Berlinernes seir over en gammel uorhollen rejering, interessen for 1848 overgik interessen for kommuneopstannen, er naturli. Vor meningsfælle Landauers foredrag jalt da ogsaa fortrinsvis 48-revolutionens historie i Tysklan. Saa grundi som det er muli innen et saadant foredrags rammer, løste taleren sin opgave. Fult av aan og il var hans næsten to timer lange foredrag, og en livli, hævet stemning gik jennem forsamlingen, som fylte den temmeli store sal til siste plas. Mere æn 800 personer maa ha været tilstede; et borgerli blad nævner ænog 1000. Vore meningsfæller av sangforeningen »Frisch voran« (Frisk fremad) bidrog redeli sin del til at frembringe en værdi stemning ved at foredra Herwegh's »Morgenzuruf« (Morgenrop) og »Frisch auf, mein Volk« (Freidi op, mit folk«. Vor enihet mellem stemmerne partout ikke ville bli, var tilhørernes enihet i forstaaelsen av de herlie sange saa meget større; og heller ikke noen annen misklang formørkede stemningen i det imposante møte.

At gaden foran lokalet var besat av hr. Boesel (en politidirektør) og hans skarer, er selvfølgeli. Staten skaaner ikke sine bestillingsmæn, og trods det fuktie vær — det var netop et vær som 24. september 1896, dagen for det berømmelie møte i Berliner-utstillingen — maatte disse folk haalle taalmodi ut til vi kom fra det gode varme rum. Et par ottegroschens ikkefunktionærer, som straks de traate in i salen, blev kastet ut ijen, stampet efter møtets slutning ænnu paa fortaauget.

I løpet av dagen var der bleven lagt mange hundrede kranse ned paa den kirkegaar, vor de, der falt i marsdagene, ligger. Sogar ænnu mere æn de foregaaene aar hadde folket betænkt sine døde med blomster og minneor. Jort til en stor rø flate ve kransesløiferne, lyste kirkegaaren paa lang avstan de masser, som trængte sei frem, imøte jennem de ænnu bladløse trær og politikordonnerne.

Fra vore meningsfællers side var der iaar, saavit vi formaadde at tælle, blit nedlagt 11 kranser med sorte sløifer. Deriblant noen fra Berlineranarkister, en fra anarkistiske mæn, fra anarkistiske kvinner, fra meningsfællerne i Rixdorf, i Rummelsburg, i Eberswalde, fra «Der Socialist»s og «Arme Konrad»s redaktioner og noen til. Den siste, som ogsaa et par andre, var der om morgenen bleven jort insigelse mot av politiat. Sløifen blev beslaglagt. Den innehaalt et vers av Ludwig Pfan: «Dere er givne til folket, ikke berøvet det: Dere drager i kampen, lik blodie meteorer om deres hoder, som trodde dere døde.»

Man ser, disse linjer støter ikke paa noen maate an mot noen paragraf og dog falt de for beskjær-saksen.

Vort festnummer kunne notere god mottagelse og livli avsætning. Det gik væk til siste nummer.

«Reconcentrados»

er spaniernes betegnelse paa de 400,000 personer, mest oldinge, kvinner og barn, som unner generals Weylers regimente fra landet blev jaget ind i byerne for at de ikke skulde kunne hjælpe oprørernne. Av disse 400,000 er efter de konservatives opgaver 210,000 døde av sult. Spanien kunde ikke beseire oprørerne, og disse kunde heller ikke drive spanierne ud av de befæstede byer og befri de stakkars «reconcentrados», som ingen annen hjælp har hat æn den, de har faat fra De forenede stater. Den amerikanske senator Thurston har i senatet git en skildring af tilstannen blant disse mennesker i de kubanske byer. «Aldri i sit liv», sier Thurston, «vil han kunne glemme de frygtelie scener, han hadde vært øienvidne til. Mænd, kvinner og barn døde uden en eneste klage. Spanian har ikke anvent de skjænkete penge til at frelse disse mennesker fra en elendi død, og det vil heller ikke i fremtiden gjøre noget i den retning. De forenete staters veljørenhet maa ta sig af de mange trængende, maa pleie dem og ernære dem, vis de ikke skal dø hungersdøden allesammen».

Amerikansk. Ruedebuschs, forfatter til boken »Frie mennesker i kjærlihet og ækteskap«, er efter en paragraf fra før synfloden dømt til en mult. Trods straffens litenhet en haarreisende dom. — Paa den annen side er forøveren av det siste skyteri paa de streikende kulgrubearbeidere i Hazleton, der var anklaget for mord, — blit frikjent.

Anarkistiske aviser og tidsskrifter:

Fridom, Kristiania, Akersgaten 73b.

Der Socialist, Berlin, N. O. Elisabeth Strasse 66, vorn II Tr.

Les Libertaire, Paris, 5 rue Briquet.

Le Temps nouveaux, Paris, 140 rue Mouffetard.

Le père Peinard, Paris, 15 rue Lavieuville.

Freedom, London W. C., 7 Lambs Conduit Street.

De aviser, til vilke dette blad blir sent, anmodes om at senne bytteexemplarer.

Die Zeitungen, zu welchen dieses Blatt geschickt wird, werden aufgefordert, Tauschexemplare zu schicken.

Redactions of journals, which receive «Anarkisten», are requested to send their journals as exchange.

Arbeidsløse kan abonnere paa dette blad uten at betale kontingent for den tid, de er uten arbeide.

Oslo prenteverk.